

СТАНОВИЩЕ

от проф. инж. Здравко Петров Аракчийски, доктор – НСА „В. Левски“

върху дисертационен труд на тема „Сценичната акробатика в пластическата култура на актьора“ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Театрознание и театрално изкуство“ от Весела Кирилова Хаджиниколова, докторант към катедра „Драматичен театър“ при НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, с научен ръководител проф. Петя Цветкова, доктор.

Несъмнено двигателната култура в най-широк смисъл е неотменна част от актьорската професия. Наред с другите изразни средства тя предоставя възможност за реализиране на богато сценично присъствие и осъществяване на специфични сценични прояви.

В тази връзка темата на дисертационния труд притежава своята актуалност, тъй като третира въпросите за мястото и ролята на сценичната акробатика в спектъра от двигателни умения на актьора, както и многомерния характер на методите, педагогическите подходи и практическото провеждане на обучението.

Представеният дисертационен труд е разработен в обем от 135 машинописни страници, включвайки 22 фигури и използвана литература от 75 литературни източници. Структурно трудът се състои от увод. елементи на изследването, три глави, заключение и използвана литература.

В разделът „Елементи на изследването“, който всъщност представлява организация и методика, са изложени обекта, предмета, целта и задачите на предложеното изследване. Тук е представена и основната хипотеза на проучването, където се предполага, че разработването и прилагането на индивидуален подход в обучението по сценична акробатика ще надгради настоящата методика и ще спомогне за обогатяване на пластическата култура на бъдещите актьори.

В първа глава се разглеждат историческите предпоставки, насоченост и развитие на сценичната акробатика, както и работата

в това отношение на значими театрални реформатори. В отделен раздел е обърнато специално внимание на двигателната структура на човека и неговата система на управление на движенията, като важна съставна част от процеса на обучение по сценична акробатика. В дискусията за приложимостта на възможността за пренос на обучителна стратегия от спортната и приложната акробатика правилно е отбелязано, че всъщност целевите функции на спортната акробатика и сценичното актьорско майсторство, проявено чрез двигателната изразност на сцената, са коренно различни, макар и постигнати посредством една и съща структура – двигателната система на човека. Именно това налага и съществена диференциация в подхода и цялостния обучителен процес по отношение цел, методика и изразни средства по предмета сценична акробатика на студентите–актьори.

В глава втора са засегнати въпроси, свързани с класификацията на изразните средства и изграждането на пластическата култура на актьора чрез сценичната акробатика. С внимание и задълбочени познания върху темата авторът дискутира върху насочеността и мястото на сценичната акробатика в пластическата култура на актьора и процеса на усвояване на определени двигателни действия. Определя статутът на сценичната акробатика като съществен елемент за театрално действие.

В глава трета на основа на извършения анализ е предложена методика за обучението по сценична акробатика и са представени практико-приложните резултати от нейното прилагане в учебния процес. Търсената вариативност в тази посока по-скоро може да се разглежда като интегрален и диференциален подход при обучението по сценична акробатика поради нееднородността на контингента, изразяващ се в съществените различия в изходната двигателна култура и физически възможности на студентите-актьори. Действително интегралния подход и приложим за двигателни действия с ниска степен на сложност, усвоим от по-голямата част от обучаемите, докато диференциалният – за движения с висока степен на двигателна сложност, изискваща определени физически умения и възможности от обучаемите. От дидактическа гледна точка това е коректен подход, който дава възможност за усвояване на базови двигателни умения при целия

контингент от обучаеми и селектирано обучение в допълнителни двигателни действия според стереотипа на част от тях или последователно надграждане на допълнителни умения. Илюстрираните примери от театрални спектакли демонстрират постигнатите резултати от приложението на предложената методика и недвусмислено определят нейната възможност за положително въздействие върху двигателния и актьорски потенциал на студентите.

В заключителния раздел авторът е изложил основните изводи, резултат на дисертационния труд. На тази основа бих открил следните по-важни авторски приноси:

1. Предложеният модел за групово-индивидуален подход при обучението по сценична акробатика открива нови хоризонти пред студентите-актьори.

2. Отразеното в труда разбиране, че познанията за структурата, състава и функционалните особености на опорно-двигателния апарат на човека и неговата система за управление са важна съставна част от обучителния процес по сценична акробатика.

3. Декларираните цели различия и възможни заемки на двигателни упражнения от сродни по двигателна активност дисциплини за целите на сценичната акробатика.

Представеният автореферат отразява основното съдържание на дисертационния труд и съдържа списък с три публикации по темата на дисертацията.

Считам, че разработката притежава всички достойнства на един сериозно научно разработен дисертационен труд и съдържа безспорни приноси с научно-приложна и педагогическа стойност.

В заключение с пълна убеденост предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Весела Кирилова Хаджиниколова образователната и научна степен "Доктор".

28.09.2022 г.
гр. София

Изготвил становището:.....
(проф. инж. Здр. Аракчийски, доктор)